

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 lipca 2018 roku Sąd Rejonowy w Goleniowie, po rozpoznaniu sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. przeciwko B. B., o zapłatę kwoty 3011,38 zł, sygn. akt I C 1846/17:

I. zasądził od pozwanego B. B. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. kwotę 281 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi w stosunku rocznym poczynając od dnia 12 lipca 2017 roku do dnia zapłaty;

II. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

III. na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania pozwanego kosztami procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na ustalonym stanie faktycznym i rozważaniach prawnych przedstawionych w pisemnym uzasadnieniu wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód i zaskarżając wyrok w zakresie w jakim Sąd oddalił powództwo oraz w zakresie kosztów postępowania, wniósł o jego zmianę w zaskarżonym zakresie i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy w zaskarżonym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji w innym składzie z pozostawieniem temu Sądowi orzeczenia o kosztach instancji odwoławczej. Apelujący wniósł ponadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu apelujący zarzucił:

1. obrazę prawa materialnego tj.:

- art 10 ustawy z 28 kwietnia 1936 r. - Prawo wekslowe, w zw. z art. 48 ustawy z 28 kwietnia 1936 r. - Prawo wekslowe i art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, iż ciężar dowodu w niniejszej sprawie spoczywał na stronie powodowej w sytuacji, gdy powództwo zostało oparte na podstawie weksla in blanco, a tym samym sprawa niniejsza nosiła charakter sprawy wekslowej powodując, iż obowiązek udowodnienia wad wypełnionego weksla, niezgodności z deklaracją wekslową czy też nieistnienia zobowiązania, bądź wykazania, iż zobowiązanie to nie opiewa na kwotę wskazaną w treści weksla zgodnie z zawartym przez strony porozumieniem obarcza stronę pozwaną, a nie powodową;

2. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na rozstrzygnięcie tj. :

- przepisu art. 232 k.p.c. poprzez działanie przez sąd orzekający za stronę pozwaną w sytuacji, gdy z treści tego przepisu wynika, iż w pierwszej kolejności to strona dowodzi swoich twierdzeń, a dopiero po wyczerpaniu środków dowodowych Sąd może dopuścić dowód nie wskazany przez stronę co nie oznacza, iż procedujący może przeprowadzić całe postępowanie dowodowe za jedną ze stron;

- art. 3 k.p.c., art. 232 k.p.c., art. 187 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. polegające na przyjęciu, że strona powodowa miała obowiązek przedstawienia już w pozwie faktów i dowodów mających znaczenie dla ewentualnych przyszłych zarzutów, które w sprawie mogła podnieść strona przeciwna, w szczególności mających znaczenie dla oceny ewentualnego zarzutu pozwanego nieistnienia bądź zawyżenia wiarygodności, w sytuacji, gdy to strona pozwana była zobowiązana do przedstawienia dowodów w tym zakresie;

- art. 3 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 232 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. oraz art. 101 ustawy z 28 kwietnia 1936 r. - Prawo wekslowe poprzez nieuwzględnienie powództwa w wypadku gdy powódka oparła swoje roszczenie na przedstawionym do zapłaty, prawidłowo wypełnionym i ważnym dokumencie wekslowym a pozwany nie złożył

skutecznych wniosków dowodowych przeciwko żądaniu pozwu, a tym samym nie wykazał, że żądanie pozwu jest niezasadne.

W uzasadnieniu apelujący rozwinął zarzuty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Powództwo w zakresie żądania ponad kwotę 281 zł, zasądzoną na rzecz powoda zaskarżonym wyrokiem winno być oddalone tyle, że z innych powodów, niż przyjęte przez Sąd pierwszej instancji.

M. żądanie w powyższym zakresie jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego w rozumieniu i ze skutkiem unormowanymi w art. 5 k.c.

Zgodnie z ww. przepisem nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Uregulowanie zawarte w cytowanym przepisie przełamuje zasadę, że wszystkie prawa podmiotowe korzystają z ochrony prawnej (tak SN w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 grudnia 2009 r., IV CSK 290/09), a w związku z tym, jako wyjątek od ogólnie przyjętej reguły może mieć zastosowanie wyłącznie w szczególnych przypadkach. Zastosowanie normy wynikającej z art. 5 k.c. może być uzasadnione względami teleologicznymi (społeczno - gospodarcze przeznaczenie prawa) lub aksjologicznymi (zasady współzycia społecznego). Dla jej zastosowania nie wystarczy jednakże jedynie niezgodność, ale konieczne jest wystąpienie sprzeczności, tj. taka sytuacja, gdy danego sposobu wykonywania prawa nie da się w żadnej mierze pogodzić z jego przeznaczeniem lub zasadami współzycia społecznego. Konieczne jest wystąpienie trzech podstawowych przesłanek: istnienie prawa, które zostaje nadużyte, czynienie z niego użytku oraz sprzeczność tego użytku z kryteriami nadużycia prawa (orzeczenie SN z dnia 26 listopada 2004 r., I CK 279/04).

Przez zasady współzycia społecznego należy rozumieć nieskodyfikowane powszechne normy postępowania, funkcjonujące aktualnie w społeczeństwie polskim i mające na celu ochronę społecznie akceptowanych wartości lub dóbr niematerialnych. Zasady te mają silne zabarwienie aksjologiczne, co zbliża je do norm moralnych, mają charakter obiektywny oraz walor powszechności. Przy uwzględnieniu, iż Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji RP), należy przyjąć, że odwołanie się do zasad współzycia społecznego oznacza odwołanie się do idei słuszności w prawie i do powszechnie uznawanych wartości w kulturze naszego społeczeństwa. Ujmując rzecz ogólnie, można przyjąć, że przez zasady współzycia społecznego należy rozumieć podstawowe zasady etycznego i uczciwego postępowania (por. wyrok SN z dnia 23 maja 2013 r., IV CSK 660/12).

Uwzględnić przy tym trzeba, iż zasady współzycia społecznego w rozumieniu art. 5 k.c. są pojęciem pozostającym w nierozłącznym związku z całokształtem okoliczności sprawy i w takim całościowym ujęciu wyznaczają podstawy, granice i kierunki jej rozstrzygnięcia w wyjątkowych sytuacjach, które przepis ten ma na względzie. Dlatego dla zastosowania tego przepisu konieczna jest ocena całokształtu szczególnych okoliczności danego rozpatrywanego wypadku w ścisłym powiązaniu nadużycia prawa z konkretnym stanem faktycznym (por. wyrok SN z dnia 28 listopada 1967 r., I PR 415/67).

Odnosząc powyższe na kanwę rozpatrywanej sprawy zauważenia wymaga, że postawa pozwanego zasługuje na aprobatę. Starał się on bowiem spłacić przedmiotową pożyczkę, uiszczając z tego tytułu na rzecz powoda kwotę łącznie 1719 zł z kapitału pożyczki wynoszącego 2000 zł.

Zestawiając powyższe z okolicznością szczególnie trudnej sytuacji życiowej pozwanego, która nie została przezeń zwiniona, nie sposób uznać, że domaganie przez powoda zapłaty od pozwanego kwoty wyższej niż kapitał pożyczki,

który został pozwanemu przekazany, nie będzie korzystaniem z prawa podmiotowego w sposób zgodny z zasadami współżycia społecznego, w rozumieniu art. 5 k.c.

Mieć tu należy na uwadze szczególnie trudną sytuację zdrowotną pozwanego, cierpiącego na chorobę nowotworową, co zostało potwierdzone przedłożonymi przez niego dokumentami.

W tym stanie rzeczy, przy dodatkowym uwzględnieniu, że obok spłaconych już 1719 zł od pozwanego zasądono prawomocnie kwotę 281 zł, co łącznie daje kapitał pożyczki (1719 zł + 281 zł = 2000 zł) brak było, przy zastosowaniu unormowania art. 5 k.c., podstaw do uwzględnienia w jakimkolwiek zakresie żądania apelacji.

W powyższym świetle nie ma konieczności odnoszenia się do zrzutów apelacji, albowiem nawet przyjęcie ich zasadności nie mogło wpłynąć na treść rozstrzygnięcia w postępowaniu apelacyjnym.

Mając na uwadze wszystko powyższe, na podstawie art. 385 k.p.c., orzeczono jak w sentencji wyroku.

SSO Sławomir Krajewski

Zarządzenia:

- odnotować;
- odpis wyroku, wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda;
- zwrócić akta sprawy SR.